

Organisaties die zich bezig houden met de Noordzee

Een groot aantal organisaties heeft “iets” met de Noordzee te maken. Het gaat om overheidsorganisaties, internationale samenwerkingsverbanden, NGO's, sectorale belangenbehartigers en onafhankelijke adviseurs en onderzoekers. Hier kunt u beknopte informatie vinden over nationale en internationale overheidsorganisaties en organisaties die aan de overheid zijn gelieerd. Door de veelheid aan betrokken organisaties zal de opsomming wellicht niet uitputtend zijn.

De organisaties zijn als volgt gerangschikt:

- Overheden en overheidsgerelateerde organisatie op nationaal niveau
- Overheden en overheidsgerelateerde organisaties op internationaal niveau

Overheden en overheidsgerelateerde organisaties op nationaal niveau

In Nederland zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de Noordzee verdeeld over verschillende ministeries. Binnen de ministeries zijn diverse directoraten, directies en afdelingen bij de Noordzee betrokken. Daarnaast zijn er ook nog meerdere interdepartementale projecten, overleggen en commissies te onderscheiden. Op deze pagina worden de belangrijkste organisaties kort beschreven. Voor meer informatie over verantwoordelijkheden en bevoegdheden van nationale overheidsorganisaties verwijzen wij o.a. naar bijlage 3 van het IBN2015 www.noordzeeloket.nl/ibn

Betrokken ministeries:

- [Ministerie van Verkeer en Waterstaat \(VenW\)](#).
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).
- Ministerie van VROM.
- Ministerie van Economische Zaken (EZ).
- Ministerie van Defensie.
- Daarnaast hebben de ministeries van Algemene Zaken, BZK, Buitenlandse Zaken, Financiën, Justitie, OCW, SZW en VWS elk direct of indirecte taken en bevoegdheden voor de Noordzee.

Overige:

- Interdepartementale commissies
- Interdepartementale organisaties en projecten
- Adviesorganen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft als taak om ons land tegen het water te beschermen en is het coördinerend departement voor Noordzee aangelegenheden. Binnen het ministerie houden zich verschillende afdelingen bezig met de Noordzee:

- *DG Water (DGW)*. DGW is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, uitvoering, controle en evaluatie van het nationale Noordzeebeleid. Dat beleid heeft zowel betrekking op de zeekering, de kustzone, de territoriale wateren en op de Nederlandse exclusieve economische zone (EEZ).
- *Rijkswaterstaat, Directie Noordzee (RWS-DNZ)*. De Directie Noordzee zorgt voor het integrale water-, bodem- en technisch vaargeulbeheer van de Noordzee uit. Ook verzamelt en verstrekt de directie meetgegevens van het beheersgebied voor een grote groep gebruikers. De directie geeft o.a. vergunningen uit voor het leggen van telecomkabels op de zeebodem en is mede betrokken bij het bepalen van locaties voor windparken.
- *Inspectie Verkeer en Waterstaat, divisie Scheepvaart (IVW)*. De divisie Scheepvaart is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van internationale en nationale wet- en regelgeving. De divisie houdt toezicht op schepen en uitrusting voor de veiligheid van de opvarenden en de omgeving. De divisie Scheepvaart houdt tevens toezicht op de erkende opleidingsinstituten. Ook is de divisie Scheepvaart verantwoordelijk voor de identificatie en nationaliteitsregistratie van Nederlandse schepen.
- *DG Transport en Luchtvaart (DGTL)*. DGTL is binnen het ministerie van VenW verantwoordelijk voor een veilig, concurrerend en kwalitatief hoogwaardig goederenvervoersysteem, ten behoeve van de duurzame economische ontwikkeling van Nederland. Dit betreft mede het vervoer van goederen over zee.
- *Rijksinstituut voor Kust en Zee (RWS-RIKZ)*. Het RIKZ levert adviezen en gegevens gericht op het gebruik van estuaria, kusten en zeeën, en de bescherming tegen overstromingen door de zee.
- *KNMI*. De taak van KNMI is het verzorgen van weervoorspellingen op zee en informatie over getijden. Deze zijn met name van belang voor de olie en gaswinning en de scheepvaart op zee.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

LNV is op verschillende fronten actief met de Noordzee bezig. Het gaat vooral om de volgende onderdelen:

- *Directie Visserij*. De directie Visserij ontwikkelt beleid met als doel het bevorderen van een verantwoorde visserij en een evenwichtige exploitatie van de visbestanden en evenwicht tussen de visserij en natuurwaarden.
- *Directie Natuurbeheer*. De directie Natuurbeheer is verantwoordelijk voor de ontwikkelingen evaluatie van het nationale en internationale beleid op het gebied van natuur, bos, landschap en fauna. Het Team Natte Natuur ontwikkelt het natuurbeleid voor de Noordzee.
- *Algemene Inspectiedienst (AID)*. De AID is de controle- en opsporingsdienst van LNV. Voorbeeld van handhaving is de controle op de zogenaamde vangstbeperkende maatregelen om de visstand op peil te houden. Maar de AID controleert ook technische maatregelen zoals minimum vismaat, maaswijdte of boomkor van een lengte.
- *Expertisecentrum LNV (EC-LNV)*. Het Expertisecentrum LNV is een inhoudelijke partner van de beleidsdirecties van het ministerie van LNV. Het Expertisecentrum ondersteunt de beleidsdirecties in hun beleidsprocessen. De kerntaken van EC-LNV zijn beleidsadvisering (inbreng van kennis), vraagarticulatie en begeleiding onderzoek (benutting van kennis), beleidsevaluatie (interpretatie van kennis) en monitoren en gegevensvoorziening (verkrijging van kennis).

Ministerie van VROM

Bij het Ministerie van VROM zijn de volgende onderdelen betrokken bij de Noordzee:

- *DG Ruimte (DGR)*. DG Ruimte richt zich op het aangeven van heldere, strategische kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling van ons land, waaronder de Noordzee.
- *DG Milieu (DGM)*. DGM is betrokken bij de Noordzee op het moment dat het gaat om vervuiling of lozing van gevaarlijke stoffen in het water en de handhaving hiervan door de VROM-Inspectie.
- *RIVM*. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voert onderzoek uit ten behoeve van de beleidsontwikkeling en het toezicht op het gebied van volksgezondheid, milieu en natuur en stelt hierover periodieke rapportages op.
- *MNP*. Het Milieu- en Natuurplanbureau levert adviezen over de leefkwaliteit van Nederland in relatie met de milieuproblematiek op Europese en op mondiale schaal. Het MNP richt zich vooral op het ondersteunen van de nationale besluitvorming over milieu- en natuurvraagstukken.

Ministerie van Economische Zaken

Bij het Ministerie van EZ zijn de volgende onderdelen betrokken bij de Noordzee:

- *DG Marktordening en Energie (DGM&E)*. Het Directoraat geeft vergunningen uit voor olie- en gaswinning in zee en is betrokken bij de realisatie van windenergie op de Noordzee.
- *Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)*. SodM houdt toezicht op de naleving en op de handhaving van voorschriften op basis van de mijnwetgeving de arbeidsomstandighedenwet, arbeidstijden en diverse milieuwetten bij het opsporen en het winnen van delfstoffen in het Nederlandse gedeelte van het continentaal plat (en de rest van Nederland).

Ministerie van Defensie

Het Ministerie van Defensie gebruikt de Noordzee als oefengebied. Tijdens oefeningen is de toegang tot de bepaalde gebieden in de Noordzee veelal verboden voor andere gebruikers. Daarnaast houden de volgende onderdelen van het Ministerie van Defensie zich bezig met de Noordzee:

- *Koninklijke Marine*. De Marine beveiligd de territoriale zee, de kustwateren, de maritieme toegangswegen en havens, en houdt deze mijnenvrij. Op verzoek wordt er steun verleend bij rampen of humanitaire nood, het ruimen van explosieven en in samenwerking met de Kustwacht worden reddingsacties op zee uitgevoerd. Naast het verzekeren van de vrije zee tijdens crisisbeheersingsoperaties, vergen de handelsstromen over zee ook in vreedstijd controle. Het uitvoeren van visserij-inspectie en controle van aangescherpte

milieumaatregelen en bescherming van offshore olie- en gaswinninginstallaties behoren ook tot de taken.

- *Dienst der Hydrografie*. De belangrijkste taak van de Dienst betreft het in kaart brengen van de zee, het uitgeven van officiële zeekaarten en daarmee samenhangende nautische publicaties, zoals zeemansgidsen, stroomatlassen en Berichten aan Zeevarenden. Nationaal werkt de Dienst der Hydrografie nauw samen met de Directie Noordzee van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat binnen de federatie 'Nederlands Hydrografisch Instituut' (NHI). Internationaal wordt samengewerkt binnen de Internationale Hydrografische Organisatie (IHO) te Monaco.

Interdepartementale commissies

- *Rijksmilieuhygiënische Commissie (RMC)*. De RMC is betrokken bij Noordzee aangelegenheden voor zover er sprake is van (ontwerp)kabinetsbesluiten met milieuconsequenties. Hierbij kan gedacht worden aan kustverdediging, landaanwinning (kustlocaties), pijpleidingen en kwalitatief beheer van oppervlaktewater.
- *Rijksplanologische Commissie (RPC)*. De RPC is betrokken bij Noordzee aangelegenheden voor zover er sprake is van (ontwerp)kabinetsbesluiten met ruimtelijke consequenties.

Interdepartementale organisaties en projecten

- *Interdepartementaal Directeuren Overleg Noordzee (IDON)* (www.noorzeeloket.nl). IDON coördineert de Noordzee zaken van alle betrokken ministeries. In het IDON zijn de betrokken ministeries vertegenwoordigd. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is voorzitter. Het IDON heeft als doel het beleid voor de Noordzee binnen de Rijksoverheid af te stemmen en dit beleid helder te communiceren met de buitenwereld.
- *Beheerdersnetwerk Noordzee (BNN)*. Het BNN is momenteel in oprichting. Het gaat zich richten op een betere afstemming in de uitvoering van beheertaken.
- *Kustwacht* (www.kustwacht.nl) De Kustwacht is actief in de Nederlandse territoriale zee en het Nederlandse deel van het continentaal plat. De kustwacht houdt zich bezig met Nood-, Spoed- en Veiligheidsverkeer, Hulpverlening en redding (SAR), Rampen en Incidentenbestrijding, Verkeersbegeleiding, Vaarwegmarkering, Zeeverkeersonderzoek, Algemene Politietaken, Douane Toezicht, Grensbewaking en toezicht op de visserij, het milieu, het scheepvaartverkeer en de uitrusting van schepen. De Kustwacht is een samenwerkingsorganisatie van zes departementen (Defensie, Justitie, LNV, V&W, Financiën en BZ).
- *Het Nederlands Hydrografisch Instituut (NHI)* is een samenwerkingsverband van de Dienst der Hydrografie van de Koninklijke Marine en de directie Noordzee van Rijkswaterstaat. Beide diensten verrichten metingen op zee, elk vanuit verschillende doelstellingen.
- *Overlegorgaan Waterbeheer en Noordzee aangelegenheden (OWN)* (www.overlegvenw.nl). Het OWN voert overleg over beleidsvoornemens voor het beleidsterrein water, waaronder de Noordzee. Deelnemers in het overlegorgaan zijn de (vertegenwoordiger van de) staatssecretaris van V&W, natuur-, milieu- en recreatie-organisaties, olie- en gaswinning industrie, chemische industrie, industrieën die oppervlakte-delfstoffen winnen, waterbouwers, waterleidingbedrijven, de werkgeversorganisatie en de agrarische en visserijsector.
- *Permanente Kontaktgroep Handhaving Noordzee (PKHN)*. De PKHN stelt jaarlijks een beleidsplan voor de handhavingstaken van de Kustwacht. Het Kustwachtcentrum heeft de operationele leiding over de uitvoering van Kustwachttaken.
- *Project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR)* [link naar www.mainport-pmr.nl]. PMR is opgericht om ruimte te vinden voor de groei van haven en industrie in de mainport Rotterdam en om in het kader van deze ruimtelijke ontwikkeling de kwaliteit van de leefomgeving in en rond de haven te verbeteren. Eén van de deelprojecten is landaanwinning en natuurcompensatie: uitbreiding van de Rotterdamse haven met een nieuw stuk land in zee en maatregelen om schade aan beschermde natuur te compenseren.

Overheden en overheidsgerelateerde organisaties op internationaal niveau

Ook internationaal houden diverse partijen zich bezig met zeeën en oceanen. In de meeste gevallen richten zij zich niet specifiek op de Noordzee, maar zijn daarvoor wel van belang.

Verenigde Naties

Onder de vlag van de Verenigde Naties zijn diverse verdragen gesloten die wereldwijd betrekking hebben op zeeën. Naast het Internationale Zeerechtverdrag heeft de bemoeienis van de VN vooral betrekking op ecologische aspecten (biodiversiteit, bedreigde soorten, migratie van soorten, klimaat). Verder is het Werelderfgoedverdrag (UNESCO) van toepassing op de zeeën. De volgende onderdelen zijn relevant voor de Noordzee:

- UNESCO (www.unesco.org)
- UNEP (www.unep.org)

Verder valt de *International Maritime Organization (IMO)* (www.imo.org) onder de Verenigde Naties. De organisatie streeft veiliger scheepvaart en schonere oceanen en zeeën na. Om dit te bereiken stelt IMO verdragen op, die door de lidstaten geïmplementeerd moeten worden.

Europese Unie

De EU heeft diverse (sectorale) richtlijnen uitgevaardigd die relevant zijn voor de Noordzee. De richtlijnen hebben betrekking op ecologie, economie en op sociaal culturele aspecten. Naast het uitvaardigen van richtlijnen houdt de EU zich bezig met strategieontwikkeling. Voor de Noordzee is op dit moment met name de Europese Mariene Strategie relevant, die het duurzaam gebruik van zeeën stimuleert en tracht het mariene ecosysteem in stand te houden en het groenboek (in ontwikkeling) Europees Maritiem Beleid.

OSPAR Commission

De OSPAR Commission (www.ospar.org) is ingesteld naar aanleiding van de Convention for the Protection of the Marine environment of the North-East Atlantic. De OSPAR Commission onderzoekt het mariene milieu, ontwikkelt strategieën voor de bescherming daarvan en ziet toe op de implementatie van de gemaakte afspraken door verdragstaten.

Conferentie van Noordzeeministers

Elke vijf jaar komen de bevoegde ministers van de Noordzeestaten bij elkaar tijdens de zogenaamde Noordzeeministersconferenties. De Ministersconferenties richten zich met name op het visserij-, scheepvaart- en milieubeleid voor de Noordzee. Uitgangspunten van de conferenties zijn:

1. Een succesvol beleid voor milieubescherming van de Noordzee moet gebaseerd zijn op het voorzorgsbeginsel.
2. Bescherming van de Noordzee is alleen mogelijk met internationale samenwerking.
3. De conferenties zijn niet bedoeld voor het maken van nieuwe overeenkomsten, maar richten zich op een efficiëntere en effectievere implementatie van bestaande internationale regels.

European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC)

Het EEAC netwerk (www.eeac-net.org) is een samenwerkingsverband van onafhankelijke adviesorganen van Europese overheden, op het gebied van milieu en duurzaamheid. Vanuit Nederland participeren RLG, RMNO en de VROMRaad in EEAC. EEAC heeft onder meer een werkgroep die zich bezig houdt met Kustzones en het Mariene Milieu.